

Tjänsteutlåtande

Utbildningschef
Henrik Malmström Wallin
08-59097161
henrik.malmstrom@upplandsvasby.se

Datum:
2026-05-20

Diarienummer:
UBN/2023:128

Utbildningsnämndens
arbetsutskott

Utredning om hantering av tilläggsbelopp - Förslag om ersättningsmodeller resursskolor

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningskontoret att komplettera befintliga riktlinjer gällande tilläggsbelopp med följande inriktning:
 - a. Införa en modell för behovsindelad strukturersättning, inom befintlig ekonomisk ram, riktat till resursskolor
 - b. Ta fram kvalitets- och resurskrav i form av kriterier för denna modell
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningskontoret att genomföra en fördjupad utredning med inriktning om att alla elever, boende i Upplands Väsby, i första hand ska ges möjlighet till skolgång inom kommunens gränser oavsett behov och förutsättningar.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämndens arbetsutskott har sedan hösten 2023 haft i uppdrag att genomföra en fördjupad analys samt föra dialog kring arbetet med tilläggsbelopp, i syfte att säkerställa en effektiv och rättssäker hantering. Utbildningskontoret förordar införandet av ett behovsindelad strukturbidrag riktat till resursskolor. Samtidigt bedöms ersättningsnivåerna behöva utredas vidare. Utbildningskontoret förordar att ersättningsnivåerna ska vara villkorade och kopplade till tydliga kvalitets- och resurskrav inom tre olika nivåer. Om kommunen väljer att gå vidare i den riktning som beskrivs ovan bedöms detta få konsekvenser på flera nivåer, både på kort och lång sikt. Resursskolornas förutsättningar hänger i sin tur samman med vilket stöd den ordinarie skolan kan ge, tillgången till andra lösningar inom kommunen samt ersättningen till skolorna i sin helhet. För att ge en fördjupad bild av dessa konsekvenser föreslås en kompletterande utredning med utgångspunkten att alla boende i Upplands Väsby kommun ska ges möjlighet till skolgång inom kommunens gränser.

Ekonomiska konsekvenser

Förändrade ersättningsmodeller kan påverka resursfördelningen mellan skolor. En mer fördjupad analys av de ekonomiska konsekvenserna utgår exempelvis nuvarande förutsättningar, regelverk för skolskjuts, platskapacitet i befintliga resursskolor och redovisas i den föreslagna utredningen.

Barnrättsperspektivet

Har barn getts möjlighet att uttrycka sin åsikt?

Nej

Har barns åsikter beaktats?

Nej

Innebär beslutet att barnets bästa sätts i främsta rummet?

Föreslagna förändringar syftar till att:

- Stärka likvärdigheten
- Säkerställa att resurser fördelas utifrån behov
- Skapa bättre förutsättningar för tidiga och ändamålsenliga stödinsatser

Tillgodoses barnets rätt till utveckling genom beslutet?

Ja, se ovan

Har det analyserats om några barn diskrimineras av beslutet?

Nej

Beslutsunderlag

1. Ersättningsmodeller för resursskolor och kommunala skolor
2. Nackas modell för ersättning till resursskolor
3. Utkast på kriterier för nivåbedömning vid ersättning till resursskolor i Upplands Väsby

Ärendet i sin helhet

Bakgrund

Utbildningsnämndens arbetsutskott har sedan hösten 2023 haft i uppdrag att genomföra en fördjupad analys samt föra dialog kring arbetet med tilläggsbelopp, i syfte att säkerställa en effektiv och rättssäker hantering.

Den 6 maj 2024 beslutade arbetsutskottet att föreslå utbildningsnämnden att initiera en fördjupad utredning om hur arbetet med tilläggsbelopp kan utvecklas, med fokus på ökad effektivitet, likvärdighet och måluppfyllelse.

Den 19 maj 2025 presenterade utbildningskontoret rapporten Utredning om hantering av tilläggsbelopp 2025 (bilaga 1), varefter en dialog fördes i utbildningsnämndens arbetsutskott.

Inför arbetsutskottets sammanträde den 11 september 2025 presenterade utbildningskontoret förslag till nya riktlinjer samt förslag till fortsatt arbete. Arbetsutskottet föreslog då att utbildningskontoret skulle få i uppdrag att komplettera befintliga riktlinjer för tilläggsbelopp genom införande av digital hantering samt ett snabbspår för ansökningar i särskilda fall.

Vid samma sammanträde föreslog arbetsutskottet även att utbildningskontoret skulle utreda möjligheten att övergå från tilläggsbelopp till strukturbidrag för såväl resursskolor som kommunala skolor.

I februari 2026 implementerades en digital hantering av ansökningar i DF Respons samt ett snabbspår för särskilda fall.

Vid sammanträdet den 25 mars 2026 presenterade utbildningskontoret en delrapport där förslag lämnades om att fatta ett inriktningsbeslut om införande av strukturbidrag för resursskolor som alternativ till nuvarande individbaserade tilläggsbelopp. Arbetsutskottet gav utbildningskontoret i uppdrag att fortsätta utreda införandet av ett behovsindelade strukturbidrag för resursskolor med fokus på följande områden:

- ersättningsnivåer,
- kriterier för de olika nivåerna,
- konsekvenser för den egna verksamheten och externa aktörer.

Ärendet planeras att föreläggas utbildningsnämnden för beslut den 17 juni 2026.

UBK förordar i nuläget att vi får ett fortsatt uppdrag att se över ersättningsmodell för kommunala skolor, som ersätter ansökan om tilläggsbelopp för elever med extraordinära stödbehov. Utredningsarbetet behöver fortsätta och de ekonomiska konsekvenserna kopplade till olika alternativ behöver analyseras och tydliggöras innan ställning kan tas. En viktig aspekt i sammanhanget är ett ökat fokus på den fortsatta utvecklingen av skolornas organisation för särskilt stöd, i syfte att möjliggöra för fler elever att lyckas i den skola de valt.

Föreslagen ersättningsmodell för resursskolor

1. Ett behovsindelade strukturbidrag

Utbildningskontoret förordar införandet av ett behovsindelade strukturbidrag riktat till resursskolor. Samtidigt bedöms ersättningsnivåerna behöva utredas vidare, bland annat mot bakgrund av kommande nationella beslut samt behovet av en fördjupad analys av organisation och kostnader inom de kommunala resursskolorna. Det nuvarande inriktningsförslaget innebär ett ersättningsspann om 100 000–300 000 kronor per elev och år.

Den statliga utredningen *En nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet* ska slutredovisas senast 2026 och omfattar bland annat finansieringen av fristående resursskolor. I

delbetänkandet *Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan* från den 12 juni 2025 framgår att ersättningsnivåerna varierar betydligt mellan kommuner som har infört strukturbidrag för resursskolor.

I utredningens enkätundersökning uppger cirka var femte kommun att de i dag använder strukturbidrag för resursskolor. Ersättningsnivåerna varierar enligt enkäten från cirka 10 000 kronor till cirka 680 000 kronor per elev och år. Bland närliggande kommuner varierar nivåerna mellan cirka 56 000 kronor och 300 000 kronor per elev och år.

Utbildningskontoret bedömer att de kommunala resursskolorna behöver ges ekonomiska förutsättningar för att kunna erbjuda eleverna adekvat stöd så att de kan nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, alternativt för att förebygga svårigheter i skolsituationen. Detta bedöms motsvara ersättning inom den högsta nivån, vilket enligt nuvarande inriktningsförslag innebär ett strukturbidrag om 300 000 kronor per elev och år.

2. Ett strukturbidrag som är villkorad och kopplad till tydliga kvalitets- och resurskrav.

Utbildningskontoret förordar att ersättningsnivåerna ska vara villkorade och kopplade till tydliga kvalitets- och resurskrav inom tre olika nivåer. Följande aspekter föreslås definieras:

- organisation, exempelvis professioner och förstärkt elevhälsa,
- antal lärare och resurspersonal per elev,
- lärares och resurspersonals kompetens,
- lärmiljö.

Utbildningskontoret har påbörjat arbetet med att ta fram kriterier för den högsta ersättningsnivån samt analysera vilka eventuella merkostnader detta skulle innebära för de kommunala resursskolorna. Arbetet har genomförts tillsammans med biträdande rektorer vid Nordan skolan och Sjumilaskolan samt controllers vid kommunledningskontoret (KLK). En utgångspunkt har varit Nacka kommuns kriterier för ersättning samt en omvärldsbevakning av andra kommuner som villkorar strukturbidrag till resursskolor med kvalitetskrav. (Bilaga: 2). Till detta tjut finns ett utkast på Upplands Väsby's förslag till kriterier för tre nivåer (Bilaga: 3). Det är viktigt att framhålla att även den lägsta ersättningsnivån ska vara förenad med tydliga kriterier.

I delbetänkandet *En nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet* från juni 2025 framgår att ett nationellt riktat strukturbidrag till resursskolor kräver en tydligare och mer rättssäker definition av både målgrupp och verksamhetsuppdrag. I dagsläget föreslås regelverket utgöra en möjlighet, men inte en skyldighet, för kommunerna att tillämpa.

3. Konsekvenser av nivåindelad strukturbidrag kopplat till tydliga kvalitets- och resurskrav.

Om kommunen väljer att gå vidare i den riktning som beskrivs ovan bedöms detta få konsekvenser på flera nivåer, både på kort och lång sikt.

De kortsiktiga konsekvenserna kommer i sin tur att leda fram till långsiktiga konsekvenser. Resursskolornas förutsättningar hänger i sin tur samman med vilket stöd den ordinarie skolan kan ge, tillgången till andra lösningar inom kommunen samt ersättningen till skolorna i sin

helhet. Utbildningskontoret ser en potential till utveckling av skolornas organisation och undervisning för att nå fler elever. Regeringen har lagt fram propositionen *Förbättrat stöd i skolan* (Prop. 2025/26:195) med flera förslag som kan komma att påverka organisationen av särskilt stöd. En annan angelägen fråga är i vilken utsträckning vill vi som kommun ge alla barn i Upplands Väsby möjlighet att gå i Väsby skolor? För att ge en fördjupad bild föreslås en kompletterande utredning med utgångspunkten att alla boende i Upplands Väsby kommun ska ges möjlighet till skolgång inom kommunens gränser.

Konsekvenser på kort sikt

- Ökad kvalitet på undervisning och elevhälsa i våra kommunala resursskolor.
- Ökade kostnader för våra kommunala resursskolor. En första ekonomisk kalkyl har gjorts för Sjumilaskolan som visar på en kostnadsökning inom rimlig nivå.
- Kostnaderna för placeringar på externa resursskolor kommer att minska eftersom flertalet av dem idag inte når upp till kriterierna för den högsta ersättningsnivån.
- Risk att fristående resursskolor tar emot färre elever från Upplands Väsby p.g.a. lägre ersättning.
- Risken för att resursskolor undviker elever med omfattande stödbehov minskar, och främjar istället ett öppet mottagande och ett större ansvarstagande.
- Handläggare på UBK omfördelar sitt uppdrag från individuell bedömning till kvalitetstillsyn. Insynen i de fristående skolorna medför dock vissa begränsningar.
- Administrationen i samband med ansökningsprocessen minskar för resursskolorna och handläggare på Utbildningskontoret.

Bilaga/bilagor:

1. Ersättningsmodeller för resursskolor och kommunala skolor
2. Nackas modell för ersättning till resursskolor
3. Utkast på kriterier för nivåbedömning vid ersättning till resursskolor i Upplands Väsby

Utbildningskontoret

Henrik Malmström Wallin

Utbildningschef

Monika Jädersten

Elevhälsochef